

Acupunctuur: nuttig bij Parkinson?

Wat is eigenlijk acupunctuur? En hoe werkt het?

Acupunctuur is een geneeswijze die ongeveer 3500 jaar geleden haar oorsprong kende in China en een onderdeel vormt van de Traditionele Chinese Geneeskunde (TCG). Het doel van acupunctuur is ziektes voorkomen en genezen. In de TCG werkt men vanuit de gedachte dat lichamelijke en geestelijke klachten worden veroorzaakt door verstoringen in de energiehuishouding van het lichaam. Met acupunctuur worden deze verstoringen hersteld door het aanprikken van specifieke punten met behulp van steriele naalden. Door het stimuleren van welbepaalde punten op het lichaam of de schedel gaat de energie in de energiebanen, ook meridianen genoemd, beter stromen. Deze meridianen zijn op energetisch niveau met de organen verbonden waardoor de acupuncturist de mogelijkheid heeft de organen gezonder te maken, de immuniteit te verhogen en geest en lichaam te harmoniseren. Uiteraard geven naaldenprikken ook prikkels door aan het zenuwstelsel, dat daarop reageert met allerlei regulerende effecten. Hoewel acupunctuur door het grote publiek nog steeds wordt gezien als een techniek louter om pijn te verlichten, is het veel meer dan dat. Zo zet acupunctuur het

Coralie Braet volgde de klassieke Belgische opleiding tot huisarts. Na haar artsenstudies volgde ze een postgraduaat acupunctuur bij het OTCG (Opleidingsinstituut voor Traditionele Chinese Geneeskunde) verbonden aan de Karel de Grote-Hogeschool in Antwerpen en liep ze stage in Beijing. Ze is medisch adviseur van langdurig arbeidsongeschikten (NI) en heeft een eigen acupunctuurpraktijk in Antwerpen.

lichaam en de geest aan zichzelf te genezen. In tegenstelling tot de westerse geneeskunde, waar een klacht of ziekte veelal als op zichzelf bestaand wordt beschouwd, wordt er in de TCG bij elke klacht steeds naar de volledige mens gekeken. Er wordt naar de diepere oorzaak van het probleem gezocht om zodoende een meer blijvend effect te bereiken.

U specialiseerde zich tijdens de opleiding in het effect van acupunctuur op Parkinson, en trok er zelfs voor naar China. Is er een positief effect?

De benadering van Parkinson vanuit de principes van Traditionele Chinese Geneeskunde levert absoluut aanknopingspunten voor symptoombestrijding, maar geeft geen garanties op definitieve genezing.

Er werd afgelopen jaren veel onderzoek verricht naar de neurofysiologische mechanismen van acupunctuur, m.n. op cerebraal niveau. Steeds meer studies lijken te wijzen op een neuroprotectief effect (beschermend op de zenuwcellen) van acupunctuur en meer specifiek van electroacupunctuur, hoewel de exacte mechanismen welke aan de basis hiervan liggen nog niet ontrafeld zijn. Er mag verwacht worden dat toekomstig wetenschappelijk onderzoek binnen afzienbare termijn aanvullende bewijzen zal aanleveren voor de werkzaamheid van acupunctuur bij de behandeling van Parkinson, niet enkel op symptomatisch niveau maar ook bij het afremmen van verdere progressie van het ziektebeeld.

interview

Welke soort klachten kan het verlichten, alles? Of bepaalde deklachten?

De acupuncturist zal zijn behandelplan in eerste instantie richten op de hoofdklacht(en) van de patiënt. Gaandeweg het behandeltraject kan dit, afhankelijk van het klachtenbeloop, bijgesteld worden. Acupunctuur bij Parkinson patiënten is effectief gebleken bij het verminderen van zowel motorische symptomen zoals tremoren, spierkrampen, dyskinesieën alsook niet-kinetische symptomen zoals constipatie, droge mond, overmatig zweten, mentale depressie, vermoeidheid, insomnie.

Na hoeveel tijd en hoeveel behandelingen is dit voelbaar? Werkt het bij iedereen?

Acupunctuur werkt cumulatief, m.a.w. het effect bouwt zich van behandeling tot behandeling op. Afhankelijk van de ernst van de klachten en het stadium van de ziekte van Parkinson alsook de mate van medicatiegebruik en daaruit voortvloeiende bijwerkingen zullen meer of minder behandelingen nodig zijn om beterschap te bekomen. Vaak zal men toch na enkele behandelingen al veranderingen opmerken. Het is mogelijk dat een patiënt zich onmiddellijk beter gaat voelen maar het kan ook zijn dat hij/zij tijdelijk erg vermoeid raakt. Ook kunnen de klachten in eerste instantie iets verergeren. Dit komt omdat het lichaam een flinke impuls krijgt om zichzelf beter te maken.

Mag men dit combineren met de gewone medicijnen

voor Parkinson? Moet ik mijn neuroloog inlichten?

Acupunctuur dient beschouwd te worden als een complementaire therapie, naast de bestaande conventionele, veelal medicamenteuze therapie voor Parkinson. Mogelijk kan in de vroege stadia van het ziektebeeld door toepassing van acupunctuur het starten met dopaminerge medicatie uitgesteld worden. Wetenschappelijke studies lijken er verder op te wijzen dat toevoeging van acupunctuur aan een bestaande medicamenteuze behandeling kan leiden tot vermindering van de dosering van conventionele medicatie en vermindering van de neveneffecten van deze medicatie. Aanpassingen in de dosering van deze medicatie dienen in goed overleg met de behandelend neuroloog plaats te vinden.

Doet het pijn?

Acupuncturnaalden zijn veel fijner dan injectienaalden. Het prikken wordt daarom door de meeste patiënten nauwelijks als pijnlijk ervaren. Om het beoogde therapeutisch effect te bereiken zal de acupuncturist de naalden na het doorprikken van de huid lichtjes bewegen waardoor een soort van uitstralende naaldsensatie opgewekt wordt. Deze naaldsensatie kan wel gevoeld worden als bv tintelingen, een gevoel van uitzetting of zwaarte.

Wordt zo'n behandeling terugbetaald door de mutualiteit en/of aanvullende verzekering?

Acupunctuur wordt momenteel als

niet-conventionele geneeswijze gedeeltelijk terugbetaald binnen de aanvullende ziekteverzekering van uw ziekenfonds. Hoeveel u terugbetaald krijgt per behandeling en voor hoeveel behandelingen u deze terugbetaling geniet, verschilt van ziekenfonds tot ziekenfonds. Gemiddeld worden 5 à 10 behandelingen per jaar a rato van 10€ per behandelsessie vergoed. Tevens komen bepaalde verzekerings-maatschappijen (bv sommige hospitalisatieverzekeringen) soms supplementair tussen in de kosten van een acupunctuurbehandeling, bovenop de vergoeding die u geniet van uw ziekenfonds.

Wat vindt u als arts van acupunctuur, is dit alternatieve geneeskunde?

De uiteenlopende denkkaders welke gehanteerd worden in westerse en Traditionele Chinese Geneeskunde en het feit dat het inzetten van acupunctuur nog hoofdzakelijk vanuit een proefondervindelijke grondslag gebeurt, hebben tot gevolg dat deze geneeswijze nog niet als volwaardig beschouwd wordt. Geleidelijk aan ontstaat er wel steeds meer (westerse) wetenschappelijke bewijskracht voor de werkzaamheid van acupunctuur. Belangrijker dan deze beoogde wetenschappelijke bewijskracht, is het om zich te realiseren welke mogelijkheden ontstaan door combinatie van westers technologisch onderzoek en behandelprincipes volgens TCG. Een beter begrip van de effecten van acupunctuur zal m.i. niet alleen kunnen leiden tot

het overtuigen van sceptici maar schept mogelijkheden tot het verfijnen van behandeltechnieken bij moeilijk behandelbare neurodegeneratieve ziekten zoals Parkinson en opent deuren naar bredere toepassingen van de traditionele Chinese geneeskunde.

Men dient zich hierbij wel te realiseren dat wetenschappelijke onderzoeksmethoden, welke ontstaan zijn vanuit het westerse denkkader, zich er niet steeds toelaten om de werkingsmechanismen van acupunctuur aan te tonen, wat zijn grondslag vindt in het oosters filosofisch en wetenschappelijk denkmodel. De ontwikkelingen op dit gebied zijn zeker het volgen waard.

Hoe bekijkt men vanuit de Chinese cultuur de ziekte van Parkinson? Welke soort behandelingen kennen ze?

De Chinezen blijken rond 425 vóór Christus reeds beschrijvingen te maken die suggestief zijn voor de ziekte van Parkinson. Er werden in die tijd al geneeskrachtige middelen aangeboden voor de symptomatische behandeling van tremor en stijfheid. De eerste concrete beschrijving van een typische Parkinson casus is terug te vinden in het manuscript *Ru Men Shi Qin*, geschreven door Zhang Zhihe (1156-1228) ten tijde van het middeleeuwse China, dus ruim 600 jaar vroeger dan de beschrijving van de ziekte door James Parkinson.

Samengevat kan men stellen dat de symptomen van Parkinson berusten op een opgetreden disbalans in het energetisch systeem

van het individu, waarbij zowel externe (bv levensstijl) als interne factoren (bv leeftijd, constitutie) een rol spelen. Afhankelijk van deze factoren en het stadium van de ziekte zullen specifieke manifestaties meer op de voorgrond staan.

Ter bestrijding van het symptomencomplex horend bij Parkinson wordt in China acupunctuur toegepast, veelal in combinatie met kruidtherapie en zeer zeker adviezen ten aanzien van aanpassing van voeding- en levensstijl. Een uitgebalanceerd voedingspatroon is zeer belangrijk voor het ondersteunen of ontlasten van bepaalde orgaan systemen en draagt bij aan het energetisch evenwicht en aldus de gezondheid. Op éénzelfde manier kunnen adviezen over slapen, belasting in het werk, sport en vrije tijd en hoe om te gaan met de gebeurtenissen in het leven worden beredeneerd vanuit het denkmodel van de Traditionele Chinese Geneeskunde.

Biedt u alleen acupunctuur aan of ook andere behandelingen? En hebben die een positief effect op Parkinson?

Ik maak hoofdzakelijk gebruik van acupunctuur in mijn praktijk, soms aangevuld met cupping en moxatherapie ter ondersteuning van de hoofdbehandeling. Cupping is een methode waarbij een cup,

meestal gemaakt van glas, onder vacuüm wordt aangebracht op het huidoppervlak teneinde de doorbloeding in huid en spieren van een welbepaalde regio te versterken en zodoende energieblokkades op te heffen. Moxatherapie is een techniek waarbij het kruid *Artemisia vulgaris* (bijvoetkruid) tot ontbranding wordt gebracht om één of meerdere specifieke acupunctuurpunten te stimuleren. Energetische verstoringen worden zo bij moxatherapie door middel van warmte behandeld.

Bij ernstige pijnklachten, krampen, rigiditeit maak ik ook gebruik van electroacupunctuur waarbij de stroomimpulsen de werking van de naald versterken.

Daarnaast besteed ik aandacht aan voedingspatroon en leefstijl van de individuele patiënt, waarbij ik, indien nodig, adviezen geef ten aanzien van bijsturing. Door deze benadering is het mogelijk om bepaalde klachten binnen het symptomencomplex van Parkinson te verlichten en de levenskwaliteit te verbeteren.

Coralie, dank u voor dit 'prikkelend' interview 😊,

Jan Vermeir

Website:

www.acupunctuurpraktijkantwerpen.be

Nvdr: "acupunctuur is niet te verwarren met bepaalde andere alternatieve geneeswijzen die, in tegendeel tot acupunctuur, niet altijd hun nut bewezen hebben. De redactie raadt aan in elk geval met uw neuroloog te overleggen."